

der indeholder de seks aktivstoffer fra liste A, skal meddeles til Kommissionen og de andre medlemslande.

Indgår aktivstofferne i biocidholdige produkter og optages de på liste A ved en bekendtgørelse, skal udkast hertil notificeres over for Kommissionen i medfør af direktiv 83/189/EØF (informationsprocedure). Dette betyder minimum tre måneders stand-still og som maksimum 12 måneders stand-still, hvor forslaget ikke kan træde i kraft. I denne periode vurderer Kommissionen og de andre medlemslande forslaget blandt andet i relation til EF-Traktatens art. 30 og 36 om uberettigede handelshindringer.

Informationsproceduredirektivet gælder ikke, når der er direktiv på området. Når direktiv om markedsføring af biocidholdige produkter bliver vedtaget, gælder informationsreglerne i dette direktiv i stedet for.

Miljøministeriet har gennemført en uformel konsultation med EF-kommissionen om forslaget.

III. Uacceptable bekæmpelsesmidler

Bekæmpelsesmidler kan indeholde aktivstoffer, der kan have uønskede effekter af sundhedsmæssig eller miljømæssig karakter. Som tidligere omtalt har Giftnævnet – i et vist omfang – behandlet sundhedsaspektet, mens der endnu ikke for de gamle midler er taget stilling til miljøeffekterne. Samtidig med, at det foreslås, at der bliver skabt nye lovgivningsmæssige rammer for uacceptable bekæmpelsesmidler, foreslås det også, at der nu startes på at udfylde denne ramme med – i første omgang – plantebeskyttelsesmidler med seks miljøfarlige aktivstoffer.

1. Miljøproblemer

Bekæmpelsesmidlerne påvirker miljøet direkte ved deres giftighed over for planter og dyr og indirekte ved, at fødegrundlaget for en række dyr fjernes. Problemerne i forbindelse med påvirkningen af fødegrundlaget kan kun imødegås ved at nedsætte antallet af sprøjtninger, mens problemer med midlernes giftighed til en vis grad kan håndteres ved at stille krav til, hvilke midler der må anvendes.

En række tidligere anvendte bekæmpelsesmidler som DDT var stærkt fedtopløselige og blev ophobet i fedtvævet i levende organismer. De ophobedes gennem fødekæden med en række miljø-skadelige effekter til følge. Denne utilsigtede ophobning førte til, at der blev udviklet og anvendt mere vandopløselige bekæmpelsesmidler, der sjældent akkumuleres i levende organismer i miljøet. I modsætning til de fedtopløselige bindes de vandopløselige midler som oftest ringe til jorden. De kan derfor i et vist omfang

følge nedbørens bevægelse ned mod grundvandet og senere grundvandets bevægelse ud i vandløb, søer og havet.

Nedvaskning af bekæmpelsesmidler sker i et udviklet samspil mellem en række faktorer, for eksempel nedbrydningshastighed, jordtype og nedbørs-overskud, afgrøde, behandlingstidspunkt og -doser, behandlingshyppighed samt de anvendte bekæmpelsesmidlers egenskaber. Nedbrydningshastigheden reduceres oftest væsentligt i dybere jordlag, hvor mikrobiologisk og kemisk aktivitet, der kræver ilt, er ringe. Mindre mobile bekæmpelsesmidler kan, såfremt de er persistente (svært nedbrydelige), nå grundvandet, men transporteres langsommere end de mere mobile stoffer. Den mængde af et givet stof, der kan nå grundvandet, afhænger helt af disse forhold, og mængden er derfor vidt forskellig på forskellige lokaliteter. Endelig omdannes en række bekæmpelsesmidler til mobile og/eller persistente nedbrydningsprodukter, der ligeledes kan nedvaskes til grundvandet.

I forbindelse med vandmiljøplanen blev der i 1989 igangsat en overvågning af, hvorvidt der er risiko for forurening af grundvandet med bekæmpelsesmidler. Resultaterne fra perioden 1989 – 1992 viser, at grundvandet over det meste af landet er truet af forurening med bekæmpelsesmidler. På baggrund af det stærkt stigende forbrug af bekæmpelsesmidler i starten af 80'erne, kan det forventes, at problemet er tiltagende.

Overvågningsprogrammet omfatter otte bekæmpelsesmidler. Alle otte er påvist. Stofferne, der indgår i overvågningen, er (var) blandt de mest anvendte i tidligere tid. To af dem kan ikke længere markedsføres. De øvrige af dem er taget op til fornyet vurdering i Miljøstyrelsen eller har fået lagt restriktioner på anvendelsen. Overvågningsstofferne er udvalgt på baggrund af et stort forbrug samt egenskaber, der gør, at de kun bindes svagt i jord og derfor kan transporteres med de naturlige vandbevægelser gennem jorden. De er derfor indikatorstoffer, der tjener til at give en generel beskrivelse af risikoen for forurening af grundvandet med bekæmpelsesmidler. Det må derfor forventes, at en række andre bekæmpelsesmidler ligeledes truer grundvandet.

Kun i Frederiksborg Amt, Ringkøbing Amt og Nordjyllands Amt er der ikke påvist bekæmpelsesmidler i grundvandet. Nogle bekæmpelsesmidler er påvist i alle dele af landet uden sammenhæng med grundvandets hovedtype, mens andre kun forekommer, hvor grundvandet er iltfrit eller iltfattigt og uden nitrat. De fleste fund er gjort i relativt højtliggende grundvandsmagasiner i sandlag samt i sand-